

"מרכז הכובד איננו בשאלה מה יהיה, אלא בשאלה מה עלינו לעשות" (משה שרת)

משה שרת (שרתוק) – ראש הממשלה השני של מדינת ישראל

<https://main.knesset.gov.il/About/Lexicon/Pages/sharett.aspx>

תאריך לידה: ז' בחשוון תרנ"ו (25 באוקטובר 1895)
תאריך פטירה: ח' באדר תשכ"ט (26 בפברואר 1969)

1906	משפחת צ'רטוק-שרתוק עולה לארץ ישראל ומתיישבת בכפר הערבי עין סינייה.
1908	המשפחה עקרה לתל אביב. משה שרת למד במחזור הראשון של גימנסיה הרצליה.
1913	למד בפקולטה למשפטים באוניברסיטת איסטנבול.
1914	מלחמת העולם הראשונה קטעה את לימודיו והוא שב לארץ. בשובו נמנה על פעילי תנועת ההתעמנות, שקמה למנוע גירוש אזרחי מדינות אויב מארץ-ישראל.
1916	התגייס לצבא העות'מאני במפקדה בחלב שבסוריה, שם שירת עד תום המלחמה.
1919	התמנה למזכירו של יהושע חנקין, מנהל המחלקה לענייני ערבים ולקרקעות בוועד הצירים. הצטרף למפלגת אחדות העבודה עם ייסודה.
1921	יצא ללימודים בבריטניה. בתקופת לימודיו, התמסר לאיסוף כספים ולרכש נשק להגנה, סקר את העיתונות הערבית במזרח התיכון בשביל ההנהלה הציונית ופרסם מאמרים בשבועון "קונטרס" של אחדות העבודה.
1925	חזר לארץ ישראל ועם ייסוד היומון "דבר", הצטרף למערכת כאחראי לעמוד החדשות.
1929	ייסד וערך את שבועון "דבר" באנגלית.
1930	עם הקמתה של מפלגת פועלי ארץ ישראל (מפא"י), פרי איחוד מפלגות אחדות העבודה ופועלי ציון, הצטרף למפלגה.
1931	בשליחות מפא"י, התמנה לעוזרו של חיים ארלוזורוב עם התמנותו לראש המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית.
1933	לאחר רצח חיים ארלוזורוב, התמנה לראש המחלקה המדינית של הסוה"י וכיהן בתפקיד זה עד קום מדינת ישראל. בשנים אלה ניהל את המאבק המדיני בשלטון המנדט בתחומי עלייה, התיישבות וביטחון.
1936	בשנות המרד הערבי, 1936-1939 (מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט), בעקבות השבת העבודה בנמלי יפו וחיפה ושיבושה, השיג מממשלת המנדט אישור להקמת נמל תל אביב; הקים את משטרת היישובים העבריים – הזרוע החוקית של ההגנה; עמד בראש מפעל ההתיישבות חומה ומגדל.

- 1939 מפרוץ מלחמת העולם השנייה, עמד בראש תנועת ההתנדבות של בני היישוב לצבא הבריטי, שהגיעה לשיאה הצבאי והמדיני בהקמת החטיבה היהודית הלוחמת (הבריגדה).
- 1945 עם דוד בן גוריון ומשה סנה הקים באוגוסט את תנועת המרי העברי – קואליציה של ההגנה, האצ"ל והלח"י למאבק אלים בשלטון המנדט.
- 1946 ניהל את הופעת נציגי היישוב בפני ועדת החקירה המלכותית האנגלית-אמריקנית בראשות לורד פיל במרס וצידד בפתרון החלוקה כהצעת הוועדה. ב-29 ביוני (השבת השחורה), נעצר בידי השלטונות הבריטים ונכלא במחנה לטרון עד חמישה בנובמבר.
- 1947 ניהל את הופעת נציגי היישוב בפני ועדת החקירה המיוחדת לארץ ישראל של האו"ם (אונסקו"פ). ב-29 בנובמבר, ניהל את המערכה לאישור הקמת מדינה יהודית בעצרת האו"ם, אחר כך ניהל את המערכה נגד הפלישה הערבית במועצת הביטחון.
- 1948 עם הקמת המדינה, התמנה לשר החוץ.
- 1949 נבחר לכנסת הראשונה מטעם מפא"י. ניהל את המשא ומתן על שביתות נשק עם מצרים, לבנון, ירדן וסוריה. נשא נאום בכורה בשם ישראל בעצרת האו"ם עם התקבל המדינה כחברה באו"ם.
- 1953 מילא את מקום ראש הממשלה דוד בן גוריון שהתפטר.
- 1954 הקים ממשלה בראשותו והמשיך לשמש גם שר חוץ. ביולי התפרסמה פרשת "עסק הביש".
- 1955 עם התפטרות שר הביטחון פנחס לבון בעקבות פרשת "עסק הביש", חזר דוד בן גוריון לכהן כשר ביטחון בממשלתו של שרת.
- 1956 ב-18 ביוני, הדיח ראש הממשלה את שר החוץ שרת מן הממשלה.
- 1957 עמד בראש הוצאת "עם עובד" של ההסתדרות הכללית. ייסד את "ספרייה לעם", מפעל הדגל של הוצאה.
- 1961 נבחר ליושב ראש ההסתדרות הציונית והנהלת הסוכנות היהודית. בישיבת מרכז מפא"י בחמישה בפברואר, סירב לתביעת דוד בן גוריון להדיח את פנחס לבון מכהונתו כמזכ"ל ההסתדרות ("נאום הפחד והחשבון").
- 1965 בוועידת מפא"י העשירית, ב-12 בפברואר, מתח ביקורת קשה על התנהלות דוד בן גוריון ("נאום כיסא הגלגלים").
- 1965 נפטר מסרטן בז' בתמוז תשכ"ה, 7 ביולי 1965, לבקשתו נקבר בבית הקברות טרומפלדור בתל אביב.

תרומתו הייחודית

משה שרת היה מדינאי ודיפלומט, מייסד משרד החוץ. הוא ביטא יחס אוהד לדת היהודית ולמסורת, אבל הדגיש את המעשה הציוני: בניית בית לאומי. פעל לקבלתה של ישראל כחברה שוות זכויות באו"ם, לגיבוש הסכם השילומים שבו התחייבה גרמניה המערבית לפצות את היהודים על האובדן הנורא שידעו בתקופת השואה ולבניית קשרים אמיצים בין ישראל לארצות הברית.

משה שרת, סרטונים, מתוך: יוטיוב

ראש הממשלה משה שרת חותם על האמנה בין ממשלת ישראל להסתדרות הציונית,
<https://main.knesset.gov.il/About/Lexicon/Pages/sharett.aspx> מתוך: 26.7.1954